

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori Mercuria si Sambet'a, F6iea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 48.

Brasiovu, 22. Juniu 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Proiecte pentru dieta.

Totu in diurnalele Clusului esi la publicitate si proiectulu primitu in plenu de maioritatea consiliului gubern., in care se reformuleza s6u imbraca propusetiunea regia: Despre folosirea ofici6sa a t6te trele limbelor patriei. Acestu proiectu de lege, asternutu la in. curte, pare ca nu au esitu din aceea si anima, din care resarise proiectulu despre egalitatea nationala si confesionala; ba noi vedemu si unu contrastu intre acestea 2 proiecte; pentruca, pe candu celu d'antaiu pune egalitatea natiunilor: romane, maghiare, secuie si sase, de base si fundamentu ala sistemii constitutiunii viitorie a Transilvaniei, proiectulu despre limbe resface ce s'a facutu si reedifica de nou supremati'a limbii, prin urmare si a natiunii maghiarosecuie preste noi. Acestu proiectu ne deschide ochii, c6 se cugetamu multu si se vorbimu pu6inu, trasur'a cea mai principala in caracterulu romanu; elu ne redest6pta a presupune, ca orce se 'ncerca a se face si concede in politic'a noua, eramu se dicu, in cea vechia pe basea dreptului istoricu, se face f6rte anevoia si numai cu calculu mathematicu, in catu ad. se sper6za, c6 cu timpu earasi se devenimu, camu unde amu fostu, ba si unde suntemu, cu t6ta fanfaronad'a egalitatii de pe chartia. — Inse se vedemu mai antaiu proiectulu, apoi se judece toti cei ce au conceptu chiaru si neci decatu confusu despre cuventulu egala indreptatire, si mai vertosu toti 6menii competinti aici, ad. legislatorii, pana in catu p6te elu genera multumirea celoru nemultumiti cu mesuri indiumatate. Elu suna dupa „Kol. K6zl6ny“ asi6:

„Legile, protocolulu dietalu si adresele acesteia asternende la Maiestate si conferirile cu reg. comisariu decurgu in limb'a maghiara, germana si romana.

Gubernulu regiu in representatiunile sale catra Maiestate, precumu si in adresarile lui catra auctoritatile mai inalte din patria, folosesc limb'a maghiara, catra suprem'a comanda militara si fa6ia cu celelalte deregatorii militari pe cale presidiala folosesc limb'a germana, in afara cu Ungari'a ungresce, cu alte tieri germanesce.

Protocolulu adunarilor comune si de oficiali ala jurisdictiunilor va fi magiaru si romanu, respektive germanu si romanu; in districtulu Fogarasiului in t6te 3 limbe; in districtulu Naseudului numai romanesce, in scaunele secuiesci numai maghiarcesce; si decisiunile si representatiunile lor se emitu totu in acestu modu.

Fiacarui individu s6u comunitate ei e ertatu a si compune asternerile in limb'a s'a.

La protoc6le, fasiunile martorilor cu oca siunea pertractarilor justitiarie, fiacine 'si p6te folosi limb'a s'a; d6ca partile certante sunt de natiune deosebita, judecatori'a concernenta se d6 afara otaririle in limb'a ambelor parti.

Gubernulu si tabl'a reg. in comerciulu internu intre sene si cu deregatoriile inferioare, scaunele judecatoresci, folosesc limb'a maghiara, dar' resolutiunile in obiectele lor, si judecatele le dau afara in limb'a respectivelor parti litigante. Matriculele se p6rta in aceea limba, in care se tienu predicele.

Folosirea de t6te trei limbe din patria in comerciulu oficialu comune publice: Representati'a jurisdictiunii locale otarisce in teritoriulu ei limb'a comunicatiunii oficiulu publicu, inse pe lenga ac6sta fiacare individu 'si p6te da rogaminte in ver-care din celea 3 limbi ale patriei, si resolutiunea trebuie se se emita totu in aceea si limba. T6te cauzele proprie, lurile de protoc6le, fasiunile martorilor scl. mergu in limb'a respektiva.

In cauze de acelea procesuale, in care se afla interesati mai multi decatu o parte, otarirea judecatiei motivate se da afara in limb'a peratoriului (chiaru si „K6zl6ny“ observ6za aici, ca e contradicere cu § alu 4-lea) la pertractarile finali verbale publicarea sentintiei si emiterea ei, comerciulu cu inctulu se face in limb'a per6tului (totu „K6zl6ny“ dice, ca si aici e contradicere cu § alu 5-lea.)

La comune trebuie se se tramita t6te ordinatiunile si poruncile in limb'a comunei, tocma de ar' si fi limb'a comitatului alt'a. La guberniu scriu despre adunările comune si deregatorii in limb'a defipta de deregatori'a locala, si gubernulu, precumu si tabl'a reg. respundu in aceea si limba. Gubernulu cu deregatoriile besericesci corespunde in limbele lor proprie.

Limb'a interna oficiala a inaltulu r. guberniu si a supremulu scaunu judecatorescu alu tierii, din privintia, ca asia se afla cu scopu, e cea maghiara. Limb'a instantiei a dou'a de judecatori'a totu maghiara, a universitatii sasesci c6 judecata de instanti'a a doua apelativa, — adeca, pana candu mai susta — e limb'a germana, inse precumu se dau dispusetiunile catra deregatoriile locale numai in limb'a oficiala, intocma c6tra scaunulu gubernialu si supremulu scaunu judecatorescu, representatiunile facute in urmarea asternerilor dela deregatoriile locale se facu in limb'a acestor'a.

La instanti'a a d6u'a judecials si la scaunulu gubernialu in care limba sosescu procesele, in aceea si se p6te face si referad'a lor. ad. in limb'a urmata in instanti'a prima.

In adunările representative ale deregatoriilor locale se p6te folosi vercare dintre limbele patriei; dar' protocolulu si asternerile mai susu se facu in aceea limba, care e limb'a deregatoriiei locale.

In diet'a tierii la desbateri sunt indreptatite t6te trele limbele; protoc6lele dietale, proiectele devenite otarite, adresele catra Maiestate, comerciulu cu comisariulu regiu, se facu in t6te trele limbele, inse in casu de indoi6la, din privire pentru siguritate, se asi6dia tectulu maghiaru c6 decidetoriu.

Acestea le citimu despre cuprinsulu proiectulu pentru limbi in „Kol. K6zl6ny“; nu scimu d6ca elu s'a asternutu la curte intocma or s'a mai modificatu, dar asia, dupa cumu e elu aici insiratu, nu ne p6te neci decatu multumi, pentruca elu e partialu si facutu numai in prefav6rea limbii maghiare.

Mai. S'a c. r. apost. a binevoitu a subscrie cu august'a si sacratissim'a s'a dr6pta propria t6te actele dietale publicate pana acumu intocma in t6te trei limbele. **Prim'a dovada pre'nalta parin-**

tésca, ca voiesce egalitate perfecta între cetii-nile Ardealului. Dela acésta directiva neci se visam a ne departa si a ne perde prin campiele predilectiunilor si ale prefavorilor, pentruca dela legea pentru limba depinde increderea séu discrederea între noi.

Unu singuru districtu alu Naseudului, pentruca in teritoriulu lui de vr'o 46 sate nu se afla mai neci unu sufletu de maghiaru, e lasatu cu limb'a romana, si alu Fogarasiului, pentruca se afla in elu si vr'o 500 de maghiari si unu satu sasescu între vr'o 75 de mii suflete romane se fia silitu a folosi de oficiale tóte 3 limbele?! pre candu in Háromszék se afla preste 13,000 romani, in scaunulu Ciucului la Gyergyó aprópe de 15 mii, intr'alu Osiorheiului vr'o 20 mii si intr'alu Ariesiului asemenea, si miile acestea de romani se nu fia respectate neci atata, catu 4—5 sute maghiari?!

Recunóscemu dificultatea in punctulu acesta; inse despretiulu limbei nóstre fačia cu prefavorirea celei maghiare demarca mai totu proiectulu de partium studium silu face neabilu de a poté consolida fratiésc'a incredere, pentru care tocma, si mai vertosu in punctulu limbei amu trebui se mesuramu acquissima lance, dupa vorb'a strabunului Virgiliu: „Et videt et justa librat Deus omnia lance. —

Red.

Deputati alesi pana acumu.

Afara de cei publicati in Nr. trecut se mai alesera pana acumu:

In com Cuculiului (Kükülö): Domnulu canonicu Timoteu Cipariu si Joane Rusu asesoru de sedria.

SoInoculu int. Cerc. Reteagului: Supremulu capit. Bohetielu (dupla alegere), despre care unu telegramu in „K. K.“ aduce ceva indoiéla, cumuca din neunirea rom. cu ungeremasa nefinita.

Sc. Ariesiului: Gálu Nicolau si Béldi Gregoriu.

In orasie: Colosiu: Conte Béla Bánffy.

Turd'a: Tisza Lászlo.

Déva: Advocatu J. Bodola.

Rosi'a: Moise Ebergény.

Abrudu: Mihailu Szilvási.

Ibasfaleu: C. Wolfgang Bethlen, Stefan Csiki.

Orasiulu Odorhei: Boer János.

Orasiu Aiudu: Sándoru Elek, locot. prim. milit.

Orasiu Deesiu: Véér Farkas, fost. comite supr.

Orasiu Ciucu-Szereda: Geezó János.

Olahfalu: Gálu János de Hibil.

Sicu: Daniel Baron Bánffy.

Mociu: Protopopu Moldovanu.

K.-Osiorhei: Paulu Graf Kálnoki.

Trei-scaune (Háromszék), despart Sepsi. Dionis Graf Kálnoky

Despart Orbai: Gregoriu de Thury.

Despart. Kézdi: Esc. S'a Graf Emericu de Mikó.

Breticu: Jude scaunulu Joane Fejér.

Sc. Murasiu: Stefanu Graf Rhedey.

Pana acumu s'au alesu 28 romani.

Brasiovu, 30. Juniu. In septemana trecuta se finira examenele publice si de promotiune in gimnasiale de aici; si Duminega in 28., dupa unu „Te Deum“ serbatorescu, tînutu in beseric'a S. Nicolau, unde se cantá s. liturgia de unu choru de studinti formatu si instruitu in music'a vocala de studentulu de cl. a V. gimnasiala Nicolau Dima, se continuá festinulu scolaru finalu in palatulu muselor. Cu acésta ocaziune in fiinti'a de fačia a unui numeru insemnatu de audítori de ambe secele si sub presidiulu D. cons. scolaru Dr. Pavelu Vasiciu, se examinara si elevele din clas'a a IV. din invatiaturile prescrise si se cercetara si lucrurile de mana a le lor, suptu timpu ce studintii oantara deosebite piese. Cetirea clasificatiuniloru fú precesa de o declamatiune a unui studentu. Cu acésta ocaziune se distinsera mai multi juni de litere eminenti cu premiuri, la a caroru adaugere concusera si amatoriu de inaintarea junimei romane D. negutatoriu Georgie Nic'a, daruindu 10 esemplare din poesiele D. Andreiu Muresianu si D. directoru si redactoru Jac. Muresianu cu mai multe brosiure pentru premiandi. Numerulu studentiloru gimnasiali s'a inmultitu la 117 studiosi ordinari, ad. in cl. a V. 13, — in cl. a IV. 8, — in a III. 24, — in a II. 20, — in I 52. — Din ordinea examenelor publice vedemu, ca unu numeru mare de scolari mari si mici invetiara si cantecele besericesci.

Aru fi inse de doritu, cá la imbucurátorele rezultate, ce s'au seceratu cu tenerimea acestui institutu, se se mai adauga cá studie straordinari inse obligate, cantulu musicu vocalu europénu, si celu instrumentalu, desemnulu, stenografi'a si gimnastic'a, ce epoc'a de acumu le pretinde, cá pe nesce conditiuni si bilete de intrare in tóte referintiele sociali si dupa cari lumea civilisata judeca gradulu politurei si rutinei esterióre alu eleviloru.

In scólele normali se afla unu numeru de 4 ori mai mare de scolari si anume: in cl. I. 104, — II. 82, — III. 74, — IV. 40, — ca totii 300; — eara fetitie: cl. I. 37, — II. 14, — III. 12, — cu tóte 63, — despre clas'a a IV. nu avem a mana datele. In 29. dupa ce mai tînu esamenu in scolele normali se departá D. cons. scolaru, care dovedi si acumu ca nu crutia osteneli, fiá acelea catu de incordátorie, candu are de a animá progresulu cu fiinti'a s'a de fačia.

Turd'a, 30. Juniu 1863. Eri in 29. Juniu a. c. s'a implinitu alegerea deputatulu dietale in orasiulu Turd'a, si cu tóte ca se audiá ici coela, ca ar pasi mai multi candidati inainte, dar' rezultatulu a doveditu, ca de a si voitu cineva se se candideze, dar' in favórea lui Tisza Lászlo si din respectulu lui s'a lapedatu de candidatura, de unde resultá firesce, ca eri Tisza Lászlo s'a alesu cu voturi unanime cá deputatu dietale. Cá Tisza Lászlo s'a alesu nu ne miramu multu, elu isi are meritele sale pentru natiunea s'a; nici de aceea nu ne miramu, cá eri sér'a s'a facutu in onórei unu conductu de façlii, unde s'au tînut cuventari de cele mai entusiastice unguresci; ceea ce ne pune la o straine mirare e, ca si acestu conductu serbatorescu, aceasta onorare nu a potutu se tréca fara a nu lasa dupa sene neplaceri, ba potu dice chiaru scandalu, si adeca, dupa ce s'a finitu conductulu si ómenii au inceputu a se departa catra ale sale, mai multi inferbentati de idea libertatei au inceputu a sparge la ferestri pre la unii ómeni, si adeca au spartu ferestrele lui Szabo Lajos, despre cárele tienea, ca ar fi lucratu in contra alegerei lui Tisza, ce nu e adeveratu. Eardeacolo pre uliti'a timariloru mai in diosu ajungundu la casele Doctorulu Joane Ratiu, s'au incercatu ai sparge ferestrele, dela care barbaria inse fusera retienuti prin vecinii lui, si de se facea ceea ce voia, numai Dumnedieu mai scia, ca unde amu fi adiunsu cu totii. Noi amu dori, cá magistratulu locale, de are vreo simtire despre onórea acestui orasiu si a locuitoriloru lui, cari nu aprobéza aceasta barbaria, se pasiésca a scóte la lumina pe acei nebunii, ai areta publiculu, si ai pedepsi cumu se cade. Dealtumentre toti cei buni se rusinéza de aceasta fapta rea, si ar fi voitu, cá nici odata se nu se fia intemlatu. Y Z.

Reginulu sas., 27. Juniu. Ni se impartasiescu unele date de aci, pre care bucurosi leamu inregistra din tóte cercurile. In cerculu de Campia St. Joana au fostu cu dreptu de alegere 1791; presentati inse 1449. D. Siolutiu a primitu voturi dela romani si unguri tierani 744. B. Bánffy János 606; sasii dadera la senatorulu loru Lutsch 99 voturi. (Romanii din Fogarasiu inse dadera voturile la deputatulu sasiloru, ca altufeliu remanea fara de D. C. Haupt; aici uite, cumu ne respalira. Bine, bine! —)

Esirea deputatulu romanu se ascrie rarei incordari a inteligentiei de pre acolo.

Prot'a Crisianu avú voturile unguiloru, jidaniloru si altoru clienti in cerculu Giurgiului, unde a esitu D. Dr. Ratiu. — Inteligenti'a a aretatu una activitate de imitatu; preotii in totu loculu cu crucea in frunte, portarea poporulu esemplara, moderata si pietósa. Aristocrati'a tangesce vediendusi franta influinti'a s'a morala.

Reginulu sas., 28. Juniu. Onorata Redactiune! Multi articuli au esitu din Reginulu sasescu, dintre cari unii se atinsera si de caracterulu meu. Eu am tacutu pana acumu, asteptandu, cá timpulu se chiarifice lucrulu.

Acumu e timpulu, cá macaru cele impartasite in Nr. 45 se le dechiaru si dovedescu de false si de propuneri góle. D. corespondente trebuia se astepte rezultatulu lucruriloru, apoi se informeze. Eata fapt'a: — Eu cu ocaziune congresulu fui desemnatu de deputatu in cerculu Vajda-Szentivány, cerculu celu mai dubiu, unde maghiarii stá mai al pari cu romanii, — unde eram si popularisatu; inteligenti'a in Turd'a in 20. Maiu a facutu arangiere nóua cu eschiderea mea. — Eu intru adeveru acésta dictatura (cointielegerea nu e dictatura, ci disciplina politica, care ne face intru tóte de lipsa. Redactiunea.) in principiu nu amu priimitu'o, cá nepotrivity cu geniulu timpulu; am priimitu'o inse in faptu, ca-ce puindume cu fratele protopopulu de pe Campia in corespondintia, tramitiendu in tóte comunele luminatori, leamu pregatitu pentru lupt'a cu triumfu, si asia fratele meu adunândusi

satele de pe Campia, pe diosu in fruntele au venitu la St. Joana, de unde se re'ntorse cu ai sei cu triumfulu demnu de zelulu seu, alegunduse de deputatu D. Dionisiu Siulutiu.

In catu pentru cerculu Gurgiului in Concordi'a, in Telegraphulu romanu si in Gazet'a eramu publicatu, ca asi fi agitatu pentru unu deputatu magiaru. Me miru, ca D. corespondinte nu se temu de Dumnedien a presupune despre mine atata faciaria si indolentia. — Tocm'a ca se nu iéasa maghiaru de deputatu m'amu resolutu se tragu voturile din dominiulu Gurgiului pe sam'a mea, care era prea plecate a trece in lageru strainu, ca nu cumuva acestia uninduse cu cele maghiare, se póta face majoritate absoluta pentru maghiari, si asia si in cerculu acest'a au reesitu doritulu deputatu Dr. Ratiu, — pe care inainte cu 2 díle in cas'a mea l'amu asigurat, ca va esi cu o majoritate absoluta, pe cumu au si esitu; — prin urmare necapatandu elu neci macaru unu votu maghiaru, am lucratu pentru romanu si n'amu agitatu pentru maghiaru. — Acumu voiu se me rogu de onoratulu publicu, se binevoiesca a judeca, deca ar fi fostu mai salutaru, se lasamu voturile romaniloru in man'a straina, la cari se alaturá toti maghiarii, ca se iéasa ei cu triumfu, au se retienu aceste voturi pe sém'a mea, — asecurandu pe D. Dr. Ratiu despre triumfu, — precumu s'a si intemplat? Mi amu implinitu chiaru datori'a nationala facundu asia si nu altufeliu. — Díu'a tienerii sinodului a sciutu'o intieleginti'a prea bine, carei, nevenindu la adunare, indata iamu transmisu cerculariulu Esc. Sale spre cunoscintia, care pana astadi se afla in manile Dloru, in care n'amu cetitu neci o persóna se fi fostu desemnata de a fi deputatu, nice alta eschisa de a nu puté fi. — Mai incolo, unde díce, ca unii preoti mai simplici s'au intrebuintiatu de instrumente ca misionari ai desbinarii? aceea e calumnia. Aici nu au fostu lipsa de misionari, ca-ci nu érá nice o apucatura e diametro opusa intentiunei natiunei romane. — Acésta lucrare o supui criticei publicitatii. — Mai in urma pe lenga suslienera dreptulu a respunde cu fapte dovedite la tóte cate s'au scrisu in contrami este rogata on. redactiune, ca inainte de a se vedé resultatulu lucrariloru orcu, se nu dè locu in colónele sale la calumnii esite din rancoru personalu, caei prin acést'a spiritele multora cu daun'a publiculu se iritéza si multi barbati zelosi prin astufeliu de vetamari se instrainéza.*)

Mih. Krissanu, prot. in Reginulu sas.

Gherl'a 30. Juniu. (Urmare si capetu din Nr. tr.)

Pre lenga adresele aceste se intielege, ca comitetulu consecuentu a priimitu de buna, si a intaritu de nou comisiunea centrala de D. administrátore numita, carea acumu si functionéza dupa prescisele legei.

Onoratulu publicu si póte inchipui cata lupta, cate vorbe seci, cate prorumperi si espectorari patimóse amu trebuitu cu totii se ascultamu dein partea acelor'a; cari sunt necajiti, ca in comitatulu Dobocei, camu de doi ani incóce, nu mergu tóte dupa poff'a prea-maritiloru aristocrati, macarca in tóte adunarile se lauda, ca cornu copi'a intieptiunei politice se afla la Dloru, si ca densii sunt cei mai versati parlamentari in lume, precumu despre acést'a si astadata neau datu cele mai scarbitórie probe, in catu motiunea: ca astufeliu de elocuentia se fia relegata la carcimele satesci, érá de catra majoritatea cea loielá si modesta, ca benevita unanimu primita. Atata putemu observá, ca insusi conducatoriulu Dloru aristocrati ne au spusu in faciá, cumuca nisuenti'a Domniei S'ale este de a ne aduce in compromisiune, la care marturisire unu Domnu conducatoriu alu nostru si au manifestatu cea mai adunca parere de reu, protestandu in contr'a astorufeliu de nisuentie.

In catu e pentru candidatii de deputati, acuma atatia ni se comenda, in catu ne e plinu capulu de ei; deputatii nu se alegu dupa comanda.

In 18. a. l. e dupa prandiu a tienutu sesiune comisiunea centrala orasiana, in carea se afla si unu romanu, necapace de a representá interesele natiunei, — aleasa prin comitetulu orasianu compusu dupa legile dein 1848. — Curiosu, ca se vedemu procedur'a cetatianiloru nostri, ne amu adunatu ascultatori in numeru insemnatu, si ne au prinsu mirare despre procedur'a vediuta. In scurtu atata insemnamu, ca ca-

*) Sunt de alta parere: Redactiunea e convinsa, ca totu, ce se tramite dela barbati demni de credintia, e detória a publicá; apoi respectiviloru atinsi le sta totu Gazet'a sub dispusetiune, prin fapte si dovedi a se curati ca aurulu prin focu, séu a inghiti la noduri si a se indrepta pentru altadata, dar nici odata se se instraineze. —

Red.

racteristicu alu conceptulu de dreptu alu comisiunei pomenite, ca a reolamá, a incusá, a defaimá, si a face esceptiuni pre faciá ori intru ascunsu in terminu séu dupa terminu au fostu liertatu totu insului, care nutricia in peptu si óre-care patima, asteptandu ocasiunea, ca sesi resbune; a se justificá, aperi, ori legitimá inse érá opritu fórté strinsu, de si acusatoriulu nu dovedisa nemicu. Asia se facuse calculu: ca in cointielegere cu fiptilii reclamanti toti acei alegatori se se stérgea, cari nu tienea de partit'a armeno-magiara. Incependu dela Episcopulu pana la celu dein urma capelanu gr.-cat, dela administrátorele comitatulu Dobocei pana la celu dein urma amplotiatu in contra toturoru s'au bagatu reclamatiuni, si onorat'a comisiune in faci'a nóstra a toturoru a susutienutu urmatórele principia:

a) Cine nu a platitu totu censulu de 8 fl. v. a. imediate la cas'a alodiala, acela de si a platitu la percepforatulu de aci, catu de mare suma, se nu fia alegatoriu.

b) Amploiatii comitatulu Dobocei se nu se privésca ca locuitori in Gherl'a, de si loru le este demandatu prein ordinatiuni mai inalte, ca in orasiulu acest'a se si aiba pretoriulu si locuinti'a.

c) In contra unui prea-reveritu si in genere stimatu de mare demnitate romanu s'au facutu denunciarea, respective reclamarea, cumuca stá sub actiune publica, si delatorulu nedovedindu acésta catu de puçinu, onor. comisiune totusi iau datu dreptu; érá pre atacatulu l'au opritu de a se aperi cu acélasi conclusu, ca densii nu sunt datori a ascultá apararea nimerni.

d) Déca le au venitu bene la socotéla, pre unulu l'au facutu notariu comunale, pre altulu apotecariu, pre altulu onoratoriu; érá de alta parte pre cei neplacuti totu de aceea si categoria iau facutu ne-notari, minoreni si alte schimonositori, numai ca se-i póta scóte dein lista. Firesce au succesu tóte bene, pentru ca apararea si legitimarea érá oprita. Trebuie inse se damu dreptate Domnului presiedinte jude orasienescu Lászlófi, care au staruitu cu tóta energia lenga dreptate, si la tóte concluzele s'au facutu contra votulu seu.

Siedinti'a comisiunei dein 18. s'au redicatu fara ca se si fi terminatu operatulu, si numai decatu s'au pornitu cu redicat'a proteste, recursuri si telegrame alarmatórie la regesculu guberniu dein Clusiu. Urmarea fú, ca in 23. sér'a a sositu unu comisariu guberniale, ca se faca lucrulu da capo. In 24. dupa amédi acestu multu-onoratu comisariu a adunatu comisiunea, si s'au pertractatu reclamatiunile mai susu atinse dein nou, cei atacati s'au intrebatu, deca au cu ce se legitimá, si s'au ascultat. Asia de si cu greu au trebuitu se se verificé una parte insemnata dein multu-venerandulu cleru, precumu si dein Domnii amplotiati ai comitatulu, érá judele cetatei si respective presiedintele Lászlófi, care érá candidatulu de deputatu pentru partit'a cea gubernamentale neci de cumu nu s'a verificatu. Domnulu comisariu guberniale, s'au pusu in adeveru tóta ostenél'a, ca se aduca comisiunea la concluze mai drepte, dara durere nu la tóte punctele ia sucesu, fiendu inse zelulu si bunavointi'a m. on. D. Sale prea invederata publiculu ascultatoriu ia strigatu cu sinceritate: Se traiésca!!!

AUSTRIA. Vien'a. Senatululu imperialu. Dela 17. decandu se readuná senatululu imperialu intre alte obiecte incidente ambe casele s'au ocupatu mai multu cu desbaterea asupra adresei la cuventulu de tronú, pre care 'lu scimú. Cas'a Domniloru in siedinti'a din 24. Juniu primi adres'a respectiva, in care 'si arata credinti'a si omagiulu seu catra Maiestate, aplaudéza intentiunile imperatesci esprese in cuventulu de tronú si apromitu patrioti'a s'a colucrare spre realisarea aceloru pre'nalte intentiuni de lipsa pentru unitatea imperiului si pentru unirea popóreloru Austriei intr'o reprezentantia comuna, adeca, in senatululu imperialu. Despre Ardealu vorbesce asia: „Cu frumósa sperantia salutamu noi conchiámarea dietei Transilvaniei ca pe unu pasu plinu de importantia la acésta (representarea in senatululu imperialu), in urm'a careia le e deschisa calea acumu toturoru tieriloru de suptu sceptrulu austriacu spre a luá parte la consultarile causeru comune.“

„Cu o voce plina de bucuria, bineventamu noi in asemenea intielesu credintiósele rase de popóra, care din departatele marea ale orientulu imperiului ne intindu leal'a s'a mana“. Mai incolo 'si arata dorintiele pentru susutienerea pazei si intielépt'a conducerea a politicei faciá cu resbelulu vecinu, luandu parte activa la descucarea pretensiuniloru indreptate a vietiei nationale si besericesci; (in caus'a polóna) 'si arata multumirea pentru inaintarile facute intru desvoltarea activitatiei popóraloru si a institutiuniloru liberali, precumu si re-

dicarea creditului statului si economi'a prin care creditul de 12 milioane au ramas ne'trebuintati. In urma recunoscundu necesitatea de a regula contributiunea dirépta, pentru-cá purtarea sarcinelor statului se fia asemenea impartita si in partile acelea ale monarchiei, in cari ea exista in mesura mai mare, se finesce adres'a cu achiamatiunea: „Dumnedieu se binecuvantedie si se fericésca Austri'a! Ddieu se protege si tiena pe Mai. Vóstra!“

In cas'a ablegatiloru inca totu se mai continua desbaterile asupr'a adresei, si ablegatii poloni vorbescu cu multa caldura in favórea Poloniei, motivandu'si cuvintele cu necesitatea restaurarei regatului polonu in favórea asigurarei civilizatiunii europene de amerintiarile varvariei muscalesci si ale panslavismului, carui numai o Polonia restaurata ei póte pune stavila, si Austri'a ar' fi prim'a victima a acestui panslavismu, déca na va ajuta a se renasce acésta proptea a civilizatiunii.

Ministrulu de statu respunde la interpelatiunea deputatului Schindler, ca politic'a Austriei e pacea, dar' nu resbelulu, si acésta nunumai in intrebatiunea polóna, ci si in celelalte esterióre.

In genere luandu in cas'a deputatiloru predominà simpathi'a pentru caus'a polóna; eara mesur'a acestei simpatie erá restaurarea Poloniei. Pe lenga intrebatiunea polóna se luà inainte si intrebatiunea maghiara, germana si slava. Deputatul Berger dupa o cuventare lunga esi la program'a: nu e Germania fara Austri'a si Prusi'a. Acést'a e politic'a cea sanatósa a unui germanu mare. In privinti'a Ungariei vrea Berger transactiune cu Ungari'a pre terenulu constitutiunii. Przak 'si luà anim'a in dinti, si cu ocaziunea desbaterei adresei numai nu díse parlamentului, ca Austri'a trebue se devina slava, si atunci boemii nu voru visa de panslavismu. Mai adaugemu, ca boemii au datu unu protestu in contra despoieriloru de dreptulu autonomiei tieri lor, dícundu, ca nu potu concede, cá diet'a lor se fi predatu neconditionatu dreptulu autonomu de a resolvi contributiunea fara cá se intrebe, oa la ce persóna juridica se se predè acestu dreptu; si pana candu nu va fi reprezentanti'a intregului imperiu completa, ei (cechii) n'au dreptu a se impartasi la desbaterile senatului imperialu; si nu sperédia, ca pe temeulu patentei din 26. Febr. voru poté vreodata pe calea reformelor face bunu, ceea-ce nou'a ordine de alegere a taiétu si dirimatu in drepturile loru nationale scl. In siedinti'a a siesea toama se primi adres'a cu modificatiunile desbatute, decidenduse, cá se se astérna pe calea scrisoriloru.

Cuprinsulu adresei casei deputatiloru e camu acest'a: Cas'a deputatiloru a primitu mesagiulu imperatescu cu tóta devotiunea, se bucura de rezultatele dietelor si le pare reu, de absentarea ablegatiloru din unele tieri, pe care i-ar' vedé bucuros la olalta; se bucura de susutienerea pacci si de procederea Austriei cu Fransi'a si Engliter'a in caus'a polóna, doresce regularea repórtelor cu Germani'a, progresele, necesitatea regularei invatiamentului, interesele economiei de statu, drumuri de feru, egal'a indreptatire a sarcinelor publice; primesce cu bucuria proiectele promise pentru regularea administratiunii si justitiei si pronuncia, ca va lucrá cu lealitate pentru glori'a corónei, binele popóraloru, puterea si onórea imperatiei. — Observamu, ca la deschiderea senatului imperialu se aflá de fačia si cancelarii toti si in desbaterea adresei si renum. Thiers in sied. VI.

Deputatii poloni dederá in 26. unu banchetu de onóre la toti acei germani, cari pledara pentru caus'a poloniei in cas'a ablegatiloru, amusanduse intre toaste de fratietate pentru ori-ce impregiurari.

In cercurile diplomatice se ventura cuprinsulu unei scrisóri dela Paris, demna de credintia, in care se descoperu cuvintele lui Napoleon díse de curundu, asia: Eu catu mai curundu voiu esi la lumina cu planurile mele, care voru pune Europ'a la mirare.

Chronica din afara.

PRINCIPATELE UNITE ROMANE.

Bucuresci. Ve aduceti aminte, cá intre alte lucruri ce s'au pertractatu in camer'a Romaniei, sesiunea de estimpu, s'a votatu si una lege pentru eligibilitatea deputatiloru la camera. Unu § din acea lege esclude pre functionarii statului si pre soldatii in activitate din dreptulu de a poté fi alesi deputati. Totu acelu § esclude si pre preoti, fia si de

miru, dela camera. De soldati si de functionari, tréoa ducase, oá despre nesce ómeni ce nu sunt independinti. Dar preotii si mai alesu cei de miru, cá ómeni independenti, se nu póta fi alesi deputati in camera, acést'a nu s'a mai pomenitu niciáurea in staturile civilizate. Intielegeamu deca se legiua astufelu despre calugari, cari sunt isolati de lume, celu puçinu in teoria. Amu fi intielesu asta legiuire atunci, candu clerulu romanescu ar fi necesatoritu cá celu catolicu si mai puçinu interesatu de lucrarile publice. Dar clerulu romanu de miru, preste totu, casatoritu; membrii lui ómeni cu familia, nascatori si crescatori de fili, totu atatia cetatiani, aparatori ai intereselor patriei! Preotulu romanu de miru: tat'a nostru, fratele nostru, socrulu, generele nostru, cumnatulu, nasiulu, finulu nostru, in sfarsitu legatu cu tóte santele legaturi de noi, de patria, de natiune se fia esilatu din camera, lipsitu de celu mai santu dreptu cetatienescu! Se póte? Scimu ca s'a votatu si s'a primitu cu o mare majoritate. — Ceea ce inse nu prea face cinste cinstiloru nostri boeri din camera. Ba inca ne aduce a minte politic'a boierésca de pan' acumu de a tiené clerulu in orbia, acést'a pre poporu, ear' pre acést'a alu tunde si alu mulge boerii fora neci unu controlu.

Inse pre catu scimu, pana acumu Domnitoriulu intru in alt'a sa intieptiune, n'a sanctionatu inca acea lege, si ne mangaia sperarea, cá nu o va sanctioná, cá si cea rurala, votata in sesiunea de asta-véra, ce erá se fia mai rea cá urbariulu ungurescu dela 1847. — Unghiele pisice se vediura esite prin sacu, si ne e destulu atat'a despre bun'a credintia boierésca, pentru de a esclamá cu diurnalulu „Romanulu.“ E ca boeriulu!

— In Parisu s'au facutu modificare in ministeriu. Bilaut e ministru de statu in locul lui Walewski, Boudet in locul lui Persigny ministru de interne, Baroche ministru de justitia, Duruy min. de instructiune, Béhier de lucrarile publice; ducele Morny e denumitu de presiedinte alu corpului legislativu.

Alti deputati alesi. Com. Clusiu: Can. Fekete; secr. gub. Moga. — Com. Hunidórei: Prota J. Ratiu, M. Orbonasiu, as. tablei, Nic. Popea, protosingelu. Cu toti dar' 33 pana acumu.

Publicatiune.

Spre alegerea deputatului alu douilea la dieta, in privinti'a caruia actulu de alegere d'anteiu remase fara resultatu, se escrie amesuratu § 69 alu regulamentului provisoriu pentru dieta una alegere noua pe 7 Juliu 1863 s. n. Deci alegatorii se provoca spre asi da voturile, cá se se afle la diu'a acésta in cas'a magistratului fiacare cu vecinatatea s'a sub conducerea tatalui de vecini in modulu urmatoriu:

1.	vecinatatea stradei vamiu la	—	—	—	8	óre deminétia.
2.	„ din tergu cailoru la	—	—	—	8 ¹ / ₂	„
3.	„ din ulitia scheiului a	—	—	—	8 ² / ₄	„
4.	„ din tergului pescelui la	—	—	—	9	„
5.	„ ulitia nóua din susu la	—	—	—	9 ¹ / ₄	„
6.	„ „ funariloru de susu la	—	—	—	9 ² / ₄	„
7.	„ „ de midilocu	—	—	—	9 ³ / ₄	„
8.	a treia vecinatatea din uliti'a funariloru la	—	—	—	10	„
9.	a patra „ „ „ „	—	—	—	10 ¹ / ₄	„
10.	vecinatatea din ulitia négra de susu la	—	—	—	10 ² / ₄	„
11.	„ „ „ „ „ midilocu la	—	—	—	10 ³ / ₄	„
12.	„ „ „ „ „ diosu la	—	—	—	11	„
13.	„ „ „ „ „ nóua spitalului din susu	—	—	—	11 ¹ / ₄	„
14.	„ „ „ „ „ diosu la	—	—	—	11 ² / ₂	„
15.	„ „ „ „ „ secuiloru la	—	—	—	11 ³ / ₄	„
16.	„ „ „ „ „ posteí séu masariloru la	—	—	—	12	„
17.	Stupinele, Derstele si Timisiu la	—	—	—	12 ¹ / ₄	„
18.	vecinatatea din uliti'a franciscaniloru la	—	—	—	12 ² / ₄	„
19.	vecinitatile „ scheiu	—	—	—	2	— 3 ² / ₄ „
20.	„ „ blumenau	—	—	—	3 ² / ₄ — 4 ² / ₄	„
21.	„ „ Brasiovulu vechiu	—	—	—	4 ² / ₄ — 5	„

In fine se observedia, cumca aceli alegatori, cari n'au luat parte la alegerea d'anteia si prin urmare se afla inca in posesiunea biletului de legitimiatiune, nu voru capata alte bilete noue, ci se voru admite pe lenga predarea biletului vechiu la votisare fara nici o pedeca.

Brasiovu, 2. Juliu. Comisiunea centrala de alegere.